

Aluehallintovirasto

Väliraportti 26.8.2011

**Strategisten ja toiminnallisten tulossopimusten
toteutuminen vuonna 2011**

Lapin aluehallintovirasto

Sisällysluettelo

1	Kuvaus viraston toiminnasta	2
1.1	Ylijohtajan katsaus.....	2
1.2	Lapin aluehallintoviraston organisaatio ja toimitilat	2
1.3	Henkilöstömuutokset vuonna 2011.....	3
1.4	Yhteistyö valtakunnallisten erikoistumisyksiköiden kanssa.....	4
2	Tulosopimuksessa asetettujen tavoitteiden toteuma-arvio.....	5
2.1	Peruspalvelujen saatavuuden arviointi.....	5
2.2	Sosiaali- ja terveydenhuolto.....	5
2.3	Ympäristöterveydenhuolto.....	8
2.4	Sivistystoimi	9
2.5	Kuluttaja- ja kilpailuasiat sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan edunvalvonta-asiat.....	9
2.6	Sisäinen turvallisuus	10
2.7	Varautuminen.....	10
2.8	Kriisijohtaminen	11
2.9	Pelastustoimi.....	11
2.10	Kansainvälinen toiminta	11
2.11	Asiakaslähtöisyys ja palvelukanavat.....	11
2.12	Sähköinen asiointi.....	12
2.13	Prosessit	12
2.14	Sisäinen valvonta	12
2.15	Viestintä.....	12
2.16	Aluehallintovirastojen tietohallintoyksikkö.....	13
2.17	Muut erikoistumistehtävät	15
2.18	Johtaminen ja henkilöstön kehittäminen.....	15
2.19	Yhteistyö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Lapin liiton kanssa.....	16
2.20	Suoritteet ja arvio palvelutavoitteiden toteutumisesta	16
3	Tuottavuustavoitteiden toteutuminen ja henkilötyövuositiedot 31.7.2011	17
4	Määrärahatilanne 31.7.2011 ja vuosiarvio	18

1 Kuvaus viraston toiminnasta

1.1 Ylijohtajan katsaus

Lapin aluehallintoviraston toiminta vuoden 2011 alkupuoliskolla on ollut toiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaista. Alkuvuoden toiminnan perusteella voidaan arvioida, että koko vuodelle asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutetaan ja toiminta voidaan pääosin toteuttaa virastolle annettujen määrärahojen puitteissa. Aluehallintovirastojen yhteisen tietohallinnon määräraha on kuitenkin ylittymässä valtion yhteisen tieliikenneveron käyttöönoton myöhästymisen vuoksi (-110 000 euroa).

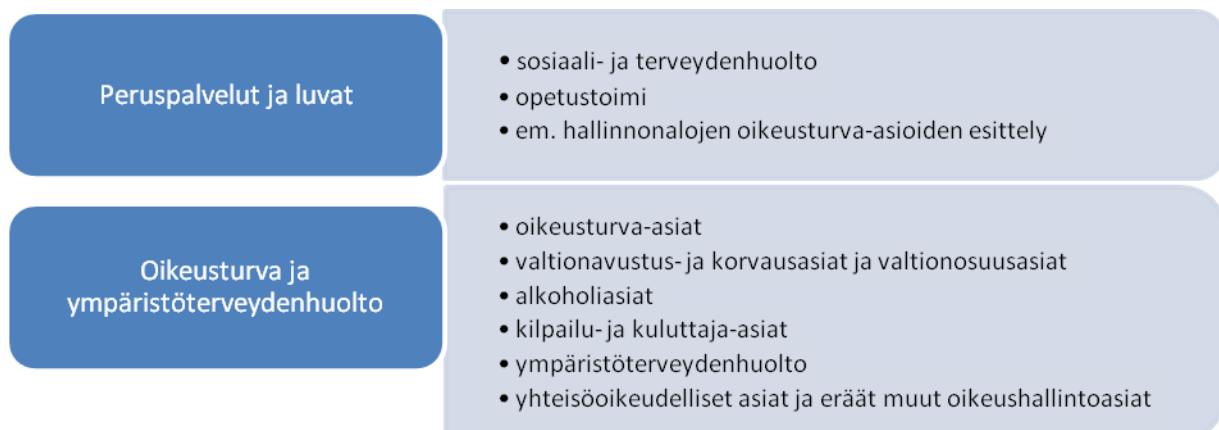
Virastolle asetettu henkilöstön tuottavuusvähennystavoite (2 htv) on toteutettu ja vähennykset resursseihin on pyritty kompensoimaan muuttamalla organisaation toimenkuvia ja toimintatapoja sekä priorisoimalla entistä tarkemmin tehtäviä tulostavoitteiden mukaisiksi.

Erityisesti tulisi huomioida, että Lapin aluehallintoviraston toimintamäärärahasta joudutaan maksamaan vuosittain kasvava summa poronlihan tarkastuksen nettokustannuksia. Maksupalveluasetuksen mukaan tarkastusmaksujen tulisi kattaa vastaavat menot. Viime vuosina noin 15–20 prosenttia menoista on jouduttu liian alhaisen lihantarkastusmaksun vuoksi rahoittamaan toimintamenoista. Kuluvan vuoden alkupuoliskolla maksutulot kattoivat vain noin 60 prosenttia menoista. Mikäli tarkastusmaksuja ei nosteta, tulee tämä nettomeno kompensoida erikseen Lapin aluehallintoviraston toimintamäärärahassa.

1.2 Lapin aluehallintoviraston organisaatio ja toimitilat

Lapin aluehallintovirastossa on peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastuualue, pelastustoimen ja varautumisen vastuualue, aluehallintovirastojen tietohallintoyksikkö sekä hallintopalvelujen vastuuyksikkö. Virasto hoitaa valtakunnallisina tehtävinä saamelaisopetusta koskevia tehtäviä, poronlihan tarkastusta ja siihen liittyvää valvontaa sekä muita poronhoitoon liittyviä tehtäviä.

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastuualueella on kaksi toimintayksikköä, jotka hoitavat seuraavia tehtäviä:

Pelastustoimen ja varautumisen vastuualue käsittelee seuraavat lakisääteiset asiat:

- pelastustoimi
- varautumisen yhteensovittaminen alueella ja siihen liittyvän yhteistoiminnan järjestäminen, valmiussuunnittelun yhteensovittaminen, alueellisten maanpuolustuskurssien järjestäminen, kuntien valmiussuunnittelun tukeminen, valmiusharjoitusten järjestäminen sekä alue- ja paikallishallinnon turvallisuussuunnittelun edistäminen
- toimivaltaisen viranomaisen tukeminen niiden johtaessa turvallisuuteen liittyviä tilanteita ja toiminnan yhteensovittaminen tarvittaessa niiden kesken.

Aluehallintovirastojen tietohallintoyksikkö on valtakunnallinen erikoistumisyksikkö, jonka tehtävänä on koordinoita, määrittellä ja hankkia aluehallintovirastojen tarvitsemat tietohallintopalvelut sekä varmistaa palvelusopimusten mukainen laatu. Yksikkö toimii hajautetusti siten, että yksikön 15 virkamiehestä kuusi toimii Rovaniemellä ja muut muissa aluehallintovirastoissa.

Hallintopalvelujen vastuuyksikkö hoitaa niitä viraston yleistä hallintoa, taloushallintoa, toiminta- ja taloussuunnittelua, henkilöstöhallintoa, tietopalvelua, viestintää sekä muita viraston sisäisen toiminnan tukipalveluja koskevia tai vastuuyksikölle erikseen määrättyjä tehtäviä, joita ei hoideta valtakunnallisesti keskitetysti.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun, poliisin ja ympäristölupien vastualueet vastaavat hallinnonalansa tehtävistä myös Lapin maakunnan alueella. Vastuualueet osallistuvat Lapin aluehallintoviraston strategiatyöhön toimialansa asioissa.

Toimitilat

Lapin aluehallintovirasto toimii kokonaisuudessaan - muihin aluehallintovirastoihin sijoitettuja AVIen tietohallintoyksikön virkamiehiä lukuun ottamatta - Rovaniemellä Senaatti-kiinteistöiltä vuokratussa toimitalossa. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin Rovaniemelle sijoitettu kaivosyksikkö on vuokrannut Lapin aluehallintoviraston toimitalosta 1.6.2011 lukien neljä työhuonetta ja vuokraa 1.9.2011 lukien vielä viisi työhuonetta lisää. Tämän tilojen edelleenvuokrauksen myötä Lapin AVIn toimitalon tilatehokkuus on hyvä.

Hätäkeskuslaitos on irtisanonut Lapin hätäkeskuksen käytössä olevia Lapin AVIn johtokeskustiloja koskevan vuokrasopimuksen päättymään 29.2.2012. Tilojen tulevasta käytöstä käydään syksyn aikana neuvotteluja.

1.3 Henkilöstömuutokset vuonna 2011

Vuoden alkupuolella peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastuualueelta jäi eläkkeelle ylitarkastaja ja tarkastaja. Tarkastajan virka jätettiin tuottavuusvähennyksenä täyttämättä ja tehtävät jaettiin muille vastuualueen virkamiehille. Tämän lisäksi neljä virkamiehen toimenkuvat päivitettiin ja tehtäviä järjesteltiin kokonaisuutta parhaiten palvelevalla tavalla.

Kevästä 2010 saakka avoinna ollut tietohallintoyksikön erikoissuunnittelijan virka täytetään syksyllä 2011. Tehtävää on hoidettu tilapäisjärjestelyin ostopalveluna. Huhtikuussa eläkkeelle jääneen tietohallintopäällikön virka jätettiin tuottavuusvähennyksenä täyttämättä.

Pelastustoimen ja varautumisen vastuualueella on alkuvuoden työskennellyt yksi virkamies maa- ja metsätalousministeriön rahoittamassa Maaseudun arjen turvaverkko -hankkeessa.

Hallintopalvelujen vastuuyksikössä ei tapahtunut henkilöstömuutoksia, mutta yksikössä on tehty tehtävä- ja sijaisuusjärjestelyjä, jotka on kirjattu 13.5.2011 vahvistettuun yksikön uuteen työjärjestykseen.

1.4 Yhteistyö valtakunnallisten erikoistumisyksiköiden kanssa

Yhteistyö valtakunnallisten yksiköiden kanssa on sujunut hyvin. Toiminnan kehittämissyksikön henkilöstövaihdokset ovat hidastaneet kehittämistyötä, mutta asia muuttunee toisella vuosipuoliskolla. Aluehallintovirastojen tietohallintoyksikön toiminta raportoidaan luvussa 2.16.

2 Tulosopimuksissa asetettujen tavoitteiden toteuma-arvio

2.1 Peruspalvelujen saatavuuden arviointi

Vuoden 2010 peruspalvelujen arvioinnin teemana oli hallinto- ja palvelurakenteiden muutosten vaikutus peruspalvelujen saatavuuteen. Arviointi peruspalvelujen tilasta vuonna 2010 tehtiin 11:sta kokonaisuudesta yhteistyössä Lapin ELY-keskuksen ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston poliisitoimen edustajan kanssa.

Arviointiraportti valmistui annetussa aikataulussa ja se julkaistiin sovitun mukaisesti sähköisenä aluehallintoviraston Internet-sivulla. Vuoden 2010 arviointikierros toteutettiin ensimmäistä kertaa siten, että valtakunnallinen raportti kirjoitettiin alueraporttien pohjaksi. Tätä pidettiin hyvänä toteuttamistapana, koska se mahdollisti alueen vertailun koko valtakunnan tilanteeseen.

Peruspalvelujen arviointiraporttia tulisi nykyistä enemmän hyödyntää peruspalvelujen kehittämistyössä. Raportin hyödyntämistä edesauttavia keinoja, kuten raportin julkistamistapaa, tulisi edelleen kehittää.

2.2 Sosiaali- ja terveydenhuolto

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan toimivuus

Perusterveydenhuollon, suun terveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon hoidon saatavuutta valvottiin valvontaviranomaisten vuosien 2000–2011 toimintasuunnitelman mukaisesti. Hoitoon pääsyn ja perusterveydenhuollon vahvistamisen osalta Lapin suurin ongelma on kaikissa kunnissa vakinaisten lääkärien vaje. Vain kahdessa kunnassa kaikissa viroissa ovat toimineet vakituiset lääkärit. Kolmessa kunnassa lääkäripalvelut on ulkoistettu johtavaa lääkäriä lukuun ottamatta.

Kuudessa kunnassa ei ollut täysin täyttämättömiä lääkärinvirkoja. Neljässä terveyskeskuksessa yli 20 prosenttia lääkärin viroista oli täyttämättä. Vuokrafirmoilla on ollut edelleen vaikeuksia toimittaa lääkäri sopimuksen mukaisesti. Lääkärin vastaanotolle kiirettömässä asiassa pääsee neljässä terveyskeskuksessa alle kahdessa viikossa, kymmenessä terveyskeskuksessa 2–4 viikossa ja neljässä terveyskeskuksessa lääkärille pääsy vie yli neljä viikkoa. Hoitotakuun aikana lääkärin vastaanotolle pääsy kiirettömässä asiassa on hidastunut myös Lapin alueella. Vuonna 2005 hoitotakuun voimaan tullessa kolmessa terveyskeskuksessa lääkärin vastaanotolle kiirettömässä asiassa pääsi 4–7 päivässä, seitsemässä terveyskeskuksessa 8–14 päivässä ja yhdeksässä terveyskeskuksessa lääkärin vastaanotolle pääsy vei yli kaksi viikkoa. Lakiin ei kuitenkaan sisälly lääkärin vastaanotolle pääsyä koskevia aikarajoja.

Hoitoon pääsystä sääntöjen mukaan hoidon tarpeen arvioinnin perusteella tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä kolmessa kuukaudessa, minkä suhteen valvontatoimenpiteiden käynnistämisen kriteerinä on valvontasuunnitelman mukaisesti terveyskeskuksen päivittäin tilanne, jossa ei voida antaa lääkärinvastaanottoaikaa potilaalle, jolla hoidon tarve on todettu. Kahden terveyskeskuksen osalta on mainitulla perusteella käynnistetty valvontatoimenpiteet. Valtakunnalliseksi haasteeksi osoittautunut välitön yhteydensaanti terveyskeskukseen ja hammashoitolaan on ongelmallista noin kolmasosassa Lapin kuntia. Valvontatoimenpiteet on käynnistetty kahden kunnan osalta sen vuoksi, että teleoperaattorin mittaama puhelujen

läpäisyprosentti terveystieteiden virka-aikana alitti 80, mikä prosentti on valvontasuunnitelman mukainen kriteeri. Ongelmana on perusterveydenhuoltoa koskevan automaattisen tiedonkeruujärjestelmän puuttuminen.

Suun terveydenhuollossa tarpeelliseksi todettu kiireetön hammashoito järjestetään kaikissa terveystieteiden kuuden kuukauden määräajassa. Vain kuudessa kunnassa hammashoitoa joutuu ylipäänsä odottamaan, muissa terveystieteiden hoitoon pääsee jonottamatta.

Aluehallintoviraston valvontatoimenpiteiden jälkeen lähetteen käsittely erikoissairaanhoidossa alkuvuonna on toteutunut koko Lapin alueella pääosin säädettyssä kolmen viikon määräajassa. Muilta osin kattavat erikoissairaanhoidon hoitoon pääsyä koskevat tiedot ovat käytettävissä vain Lapin sairaanhoitopiiristä, jossa huhtikuun lopussa yli kuusi kuukautta lain vastaisesti hoitoa odottaneita oli 49 potilasta. Näistä potilaista 33 odotti plastiikkakirurgia, joiden palveluja sairaanhoitopiiri ei ollut saanut kohtuudella ostettua. Erikoissairaanhoidon hoitoon pääsy psykiatrian osalta on toteutunut kaikilla psykiatrian osa-alueilla. Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirissä on ollut alkuvuonna käynnissä vanhan potilastietojärjestelmän vaihto uuteen Oberon-järjestelmään. Aluehallintoviraston antaman lähetteen käsittelyä kolmen viikon määräajassa koskeneen määräyksen vuoksi em. lähteet on siellä laskettu manuaalisesti, mutta muita hoitoon pääsytietoja ei ole ollut vielä käytettävissä kuluvalta vuodelta.

Aluehallintovirasto teki tarkastuskäynnin 22 prosenttiin yksityisistä luvanvaraisista sosiaalihuollon ja 15 prosenttiin julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon pitkäaikaisen laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen toimintayksiköistä. Tarkastuskäynneillä ja tarkastuskertomuksissa kiinnitettiin kuntien päättäjien ja luottamushenkilöiden huomiota ikäihmisten palveluihin yleisellä tasolla. Tarkastuskohteiden arviointi suoritettiin aluehallintovirastojen ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) vanhusten ympärivuorokautisten palvelujen valvontasuunnitelman toimeenpano-ohjelman 2010 mukaisesti.

Valviran ja aluehallintovirastojen valtakunnallisen vanhusten ympärivuorokautisia sosiaalihuollon toimintayksiköitä koskeneen kyselyn (2009) perusteella Lapissa oli yhdeksän yksikköä (noin 9 prosenttia), jotka eivät täyttäneet asetettuja laatuksia. Aluehallintovirasto on laatinut mainittujen yksiköiden tarkastussuunnitelman, jonka toteuttaminen aloitettiin välittömästi. Suoritettujen tarkastusten perusteella ainakin yksi mainituista yksiköistä ei ole lainkaan ympärivuorokautinen yksikkö, eikä sen näin ollen olisi pitänyt lainkaan vastata kyselyyn. Aluehallintovirasto on tehnyt valvontakäynnit em. yksiköihin yhtä yksikköä lukuun ottamatta.

Valviran ja aluehallintovirastojen yli 75-vuotiaiden vanhusten hoidon laadusta terveystieteiden vuodeosastoilla tekemän valtakunnallisen selvityksen (2010) johdosta Lapin aluehallintovirasto on aloittanut valvontatoimet seitsemän kunnan osalta, joista neljään terveystieteen valvontaan käynnistettiin sillä perusteella, etteivät ne olleet lainkaan vastanneet kyselyyn.

Toimeentulotukiasiakkaiden määrä kunnissa on vakiintunut. Valvira toteutti vuoden 2010 loppupuolella valtakunnallisen kunnille suunnatun kyselyn toimeentulotukien käsittelyajoista. Saatujen tulosten perusteella valvonnan piirissä Lapin alueelta on edelleen neljä kuntaa.

Lastensuojelulain toimeenpanosta järjestettiin yhteistyössä Mannerheimin lastensuojeluliiton Lapin piirin kanssa Pohjois-Suomen lastensuojelupäivät, joille osallistui noin 150 alan ammattilaista. Neljälle kunnalle

Lapin aluehallintovirasto antoi määräyksen saattaa lastensuojelulain mukaiset käsittelyjen määräajat laissa edellytetyille tasolle kesäkuun loppuun mennessä.

Apulaisoikeuskansleri suoritti 12.5.2011 lähinnä sosiaalihuollon valvonta-asioihin liittyvän tarkastuksen toukokuussa. Tarkastus ei antanut apulaisoikeuskanslerille aihetta toimenpiteisiin.

Sekä yksityisten että julkisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen valvonnassa ja ohjauksessa suunnattiin painopiste etukäteisvalvontaan asianmukaisen toiminnan sekä asiakas- ja potilasturvallisten palvelujen laadun ja saatavuuden varmistamiseksi ja parantamiseksi.

Etukäteisvalvontaan panostamalla onnistuttiin rajoittamaan kanteluiden määrän kasvua, sillä asiakkaiden esiintumat epäkohdat hoidettiin välittömällä yhteydenotoilla kuntiin ja yrityksiin, mikäli se oli mahdollista. Kanteluiden vuotuinen määrä on pysynyt vuosien ajan pääosin samana.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten linjausten toimeenpano

Aluehallintovirasto on seurannut aktiivisesti sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten linjausten toimeenpanoa ja tukenut alueellisen Kaste-kehittämishjelman toimeenpanoa. Virasto on tukenut kuntia terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä ja päihdehaittojen ehkäisyssä asettamalla alueellisen terveyden edistämisen koordinaatioryhmän. Tavoitteen saavuttamiseksi on toteutettu erillinen terveyden edistämisen hanke, Terveyden edistäminen ja päihdehaittojen ehkäisy Lapissa 2011 ja tuettu muun informaatio-ohjauksen keinoin.

Terveyden edistämisen hankkeen puitteissa Lapin aluehallintovirasto on aloittanut jokaiseen kuntaan kohdistuvan kuntakäyntikierroksen. Kuntakäynneillä käsitellään Lapin aluehallintoviraston tekemän tapaturmakyselyn tulosten pohjalta käytännön keinoja tapaturmien ehkäisyssä. Hyvinvoinnin edistämisen osalta painopiste on lähisuhde- ja perheväkivallan laatusuosituksen toimeenpanossa sekä päihdehaittojen ehkäisyssä.

Lapin aluehallintovirasto on tukenut kuntien hyvinvointikertomusten laadintaa verkossa julkaisemallaan ”Lapin aluehallintoviraston toinen tilastokatsaus Lapin kunnille väestön terveyden ja hyvinvoinnin seurannan tueksi” (Lapin aluehallintoviraston julkaisuja 3/2011).

Valtioneuvoston asetuksen neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (338/2011) toimeenpanosta Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Valvira ja aluehallintovirastot ovat tehneet kyselyn, jonka tulosten perusteella valvonta tullaan suorittamaan yhtenäisin kriteerein.

Kansalaisten oikeusturvan toteutuminen sosiaali- ja terveydenhuollon alueella

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastuualueella ratkaistiin 30.6.2011 mennessä kaikkiaan 49 kantelua, joista valtaosa (39) kohdistui sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Raportointikaudella 85 prosenttia vireille tulleista kanteluista koski sosiaali- tai terveydenhuoltoa. Kunnalliskanteluista ratkaistiin 1 kpl (käsittelyaika noin 6,5 kk).

Sosiaalihuoltoon kohdistuvia kanteluja ratkaistiin 25 kappaletta käsittelyajan ollessa keskimäärin 8,4 kuukautta. Terveysthuollon kanteluita on ratkaistu 14 kpl ja käsittelyaika oli keskimäärin 7,5 kuukautta. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevien kanteluiden keskimääräinen käsittelyaika on ollut siten tavoitteen mukaisesti noin 8 kuukautta.

Raportointijaksolla ratkaistuista terveydenhuollon kanteluista noin 64 prosenttia on johtanut aluehallintoviraston eriaistaiseen hallinnolliseen ohjaukseen. Kaksi tapausta on johtanut määräyksen antamiseen. Ratkaistuista sosiaalihuollon kanteluista 72 prosenttia on johtanut eriaistaiseen hallinnolliseen ohjaukseen.

2.3 Ympäristöterveydenhuolto

Kuntien elintarvikevalvontasuunnitelmien arviointi tullaan toteuttamaan kokonaisuudessaan kahdeksan kunnan valvontayksikön osalta. Lapissa oli vuoden 2011 alussa 11 valvontayksikköä. Arvioinnit ovat 30.6.2011 vielä kesken, mutta ne valmistuvat syyskuun aikana. Toteuma tulee olemaan noin 70 prosenttia, tulostavoitteen ollessa 33 prosenttia.

Kuntien on toimitettava ensimmäinen lakisääteinen eläinlääkintähuollon valvontasuunnitelmansa aluehallintovirastolle 1.11.2011 mennessä, joten tältä osin arviointia ei ole voitu vielä tehdä.

Lapin aluehallintoviraston toimialueella aloitti vuoden 2011 alussa kaksi yhteistoiminta-alueita (Rovaniemi-Ranua-Pello-Ylitornio ja Tornio-Keminmaa-Tervola). Neuvottelut Itä-Lapin kuntien (Pelkosenniemi-Savukoski-Sodankylä-Salla-Kemijärvi) ja Tunturi-Lapin kuntien (Muonio-Enontekiö-Kittilä-Kolari) ovat johtamassa vuoden 2013 alussa yhteistoiminta-alueiden muodostumiseen. Lisäksi Kemin ja Simon yhteistoiminta-alue aloittaa 2013. Maakunnassa on siten vuoden 2013 alussa tavoitteen mukaisesti kuusi yhteistoiminta-alueita.

Vuosia 2011–2014 koskevaan Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisen valvontaohjelmaan liittyen auditoitiin kahden valvontayksikön elintarvikevalvonta ja laadittiin kuntien valvontaohjelmien toteutumien arvioinneista yhteenvedot elintarvike- ja kuluttajaturvallisuusvalvonnan osalta sekä toimitettiin keskusvirastoille tiedot kuntien toteuma-arvioinneista terveydensuojelu-, tupakka- ja kemikaalilain mukaisten asioiden osalta.

Aluehallintovirasto laati suunnitelman eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnasta sekä kuntien järjestämistä eläinlääkäripalveluista (Alueellinen suunnitelma) valtakunnallisen eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa sekä kuntien eläinlääkäripalvelujen järjestämistä koskevan ohjelman perusteella. Suunnitelmaan sisältyvät eläinten terveyden valvontaan liittyvät EHO-hankkeet, Eläintunnistusjärjestelmälain edellyttämä haaskapaikkojen rekisteröintivelvoitteen toimeenpano, haaskakäytön vuosiraportoinnin yksinkertaistaminen ja valvonnan tehostaminen sekä Pakollisten terveysturvatoimien valvonnan toteutuminen käynnistyivät ongelmitta.

Riskiperusteisten eläinsuojelutarkastusten tekeminen käynnistettiin ns. hiljaisille tiloille (Lapissa 11 valvottavaa tilaa), joilla ei ole ollut tapahtumia nautarekisterissä viimeisen vuoden aikana.

Kuluttajaturvallisuuteen liittyvien toimenpiteiden osalta Lapissa toteutettiin keväällä koiravaljakkosafarien turvallisuuteen liittyvä valvontaprojekti. Ratsastuspalvelujen turvallisuuteen liittyvä valvontaprojekti on meneillään. Tämä projekti on tarkoitus saada valmiiksi syksyllä.

Ympäristöterveydenhuollon kanteluita ei ratkaistu raportointijaksolla, mutta vireille tuli kaksi kantelua, joista toinen koski lemmikkieläimen hoitoa ja toinen ympäristöterveydenhuollon päivystystä.

2.4 Sivistystoimi

Kansalaisten oikeusturvan toteutuminen opetustoimen alueella

Opetustoimeen liittyviä kanteluita ratkaistiin neljä kappaletta, keskimääräisen käsittelyajan ollessa noin kolme kuukautta. Vireillä on edelleen neljä opetustointa koskevaa kantelua. Perusopetuksen oppilaaksi ottamista koskevia valituksia ratkaistiin neljä kappaletta, kaikki alle kolmessa kuukaudessa. Yksi oppilasarvioinnin oikaisupyynnö siirrettiin ao. koulun ratkaistavaksi. Oikeusturva-asioihin liittyvää informaatio-ohjausta annettiin puhelimitse ja sähköpostitse. Opetushenkilöstön lomautuksia ei Lapissa ollut, mutta kunnan- ja kaupunginhallituksia sekä koulutuskuntayhtymiä lähestyttiin lomautusten varalta kirjeellä.

Valtakunnallisten koulutuspoliittisten tavoitteiden edistäminen

Aluehallintovirasto edisti valtakunnallisten koulutuspoliittisten tavoitteiden toteutumista järjestämällä 13 koulutus- ja informaatiotilaisuutta. Tilaisuuksista yksi oli suunnattu saamenkielisille opettajille. Koulutukseen osallistui yhteensä 513 henkilöä (vuositavoite 800). Koulutettavapäiviä kertyi 511 (vuositavoite 1 000).

Osaava-ohjelman mukaista opetushenkilöstön kehittämistoimintaa varten myönnettiin valtionavustusta 250 000 euroa. Valtionavustus myönnettiin nyt toisen kerran. Hankkeita on käynnistynyt vuodesta 2010 alkaen yhteensä 13, joista seitsemän on vuonna 2011 alkaneita uusia hankkeita. Alueelliset hankehakemukset arvioitiin yhteistyössä Lapin ELY-keskuksen kanssa. Vuonna 2010 alkaneista hankkeista tehtiin väliarviointi vuoden 2011 alussa ja se toimitettiin tiedoksi opetus- ja kulttuuriministeriölle.

2.5 Kuluttaja- ja kilpailuasiat sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan elinkeinovalvonta-asiat

Ensimmäisellä vuosipuoliskolla laadittiin kaksi kilpailurajoituksia koskevaa selvitystä, joista toinen koski poronrehun toimituskieltoepäilyä ja toinen isännöintiyhtiön epäiltyä määräävää markkina-asemaa. Kummassakaan tapauksessa ei todettu kilpailulainsäädännön vastaisuutta, eivätkä asiat antaneet aluehallintovirastolle aihetta jatkotoimenpiteisiin. Käsittelyajat olivat 1,5 kuukautta ja 3 kuukautta.

Käyntejä hankintayksiköissä on tehty kaksi kappaletta. Käyntien kohteina olivat Kemian kaupunki ja Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri. Kummassakaan hankintayksikössä ei ollut havaintoja tai epäilyksiä tarjouskartelleista. Vuotta 2011 koskeva tulostavoite, kaksi keskustelutilaisuutta hankintayksiköissä on toteutunut jo alkuvuonna. Loppuvuoden aikana tultaneen toteuttamaan vielä lisäkäyntejä hankintayksiköihin.

Tulossopimuksessa tavoitteeksi asetettu vähintään yhden kilpailuasioita koskevan koulutustilaisuuden järjestäminen tulee toteutumaan 21.9.2011 järjestettävän Kilpailuviraston ja Lapin aluehallintoviraston järjestämän Road Show- tilaisuuden myötä. Tilaisuuden aiheena on Selkeyttä kilpailuasioihin.

Koulutustilaisuuksia ei vuoden alkupuoliskolla järjestetty, koska Lapin yliopisto järjesti keväällä 2011 yhteistyössä kilpailuviraston kanssa kilpailuasioden koulutustilaisuuden.

Kuluttajaluottojen valvonnasta Kuluttajavirasto järjesti maaliskuussa aluehallintovirastoille koulutusta kuluttajasuojalain 7 luvun kuluttajaluottoja koskevien säännösten muutoksista ja samalla sovittiin kuluttajaluottojen valtakunnallisen valvonnan yhteisistä menettelytavoista. Tehostettu valvontakampanja kestää kahdeksan viikkoa loka-joulukuussa 2011 ja se suoritetaan printtimainonnasta kohdistuen lehtiin ja ulkomainontaan. Raportointi ja tiedotus tehdään tammi-helmikuussa 2012. Tavoitteena on antaa tietoa yrityksille lain tuomista uusista muutoksista ja niiden velvoitteista, jotta kuluttajilla olisi riittävät tiedot luotonottopäätöksen tekemiseksi. Asetetut tulostavoitteet tulevat tältä osin toteutumaan jälkimmäisellä vuosipuoliskolla.

Lapin alueella olevista vakuudettomista matkanjärjestäjistä Kuluttajavirasto on valinnut valvonnan kohteeksi kolme ja Lapin aluehallintovirasto valitsee omiksi kohteikseen 1–2 kohdetta. Huhti-toukokuussa suoritettiin yksi tarkastus kokonaisuudessaan ja kesäkuussa aloitettiin toinen. Raportointijaksolla tehdyissä tarkastuksissa ei ilmennyt jatkotoimenpiteitä aiheuttavia puutteita.

Kuluttajien hintatietoisuuden edistämiseksi maaliskuussa suoritettiin Kuluttajaviraston ohjauksessa kompostoitavat käymälät -hintavertailu. Vertailuun otettiin Rovaniemeltä mukaan kaikki neljä liikettä, jotka myivät käymälöitä. Vertailun tulokset Kuluttajavirasto tiedotti valtakunnallisesti ja Lapin aluehallintovirasto alueellisesti kesäkuussa.

2.6 Sisäinen turvallisuus

Lapin aluehallintovirasto on saattanut loppuun Maaseudun arjen turvaverkosto -hankkeen, jossa laajassa viranomaisten ja järjestöjen välisessä yhteistyössä, suunniteltiin ja toteutettiin Lapin malli sisäisen turvallisuuden verkostoyhteistyössä. Hanke liittyi aluehallintoviraston turvallisuusprosessin kehittämiseen.

Lapin sisäisen turvallisuuden toimintamallissa aluehallintovirasto yhteen sovittaa toimialueellaan sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteita muiden kansallisten, alueellisten ja paikallisten ohjelmien turvallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä edistäviin tavoitteisiin. Tavoitteena on erityisesti edistää yhteistoiminta, jolla turvallisuuden kannalta keskeisten palvelujen painopistettä siirretään korjaavasta toiminnasta ehkäisevään toimintaan. Aluehallintovirasto on ottanut uuden toimintatavan käyttöön.

Sisäasiainministeriön toimeksiannosta laadittiin vuoden 2011 alussa ehdotus alueelliseksi sisäisen turvallisuuden yhteistyön toimintamalliksi. Työryhmässä oli edustettuna laajasti keskus- ja aluehallinnon sekä järjestöjen ja elinkeinoelämän edustus. Toimintamallia laadittaessa hyödynnettiin Lapissa kehitettyä mallia.

2.7 Varautuminen

Lapin aluehallintovirasto on ylläpitänyt varautumisen yhteistyötä järjestämällä Lapin alueellisen valmiustoimikunnan kokouksen ja alueellisen maanpuolustuskurssin Saariselällä.

Aluehallintovirasto on ohjannut kuntia ja muita alueen viranomaisia valmistauduttaessa syksyllä 2011 toteutettavaan Myrsky 2011 -valmiusharjoitukseen. Osana valmistautumista aluehallintovirasto on selvittänyt kuntien valmiussuunnitelmatilanteen ja toteuttanut yhteistyössä Pelastusopiston kanssa kunnille suunnattua varautumiskoulutusta.

2.8 Kriisijohtaminen

Aluehallintovirasto on kehittänyt ja ylläpitänyt kriisijohtamisvalmiuttaan sopimalla yhteistoimintatavoista Lapin ELY-keskuksen ja muiden alueviranomaisten kanssa.

2.9 Pelastustoimi

Virasto on pitänyt yllä säännöllistä yhteistyötä Lapin pelastuslaitoksen johdon kanssa. Pelastustoimen palvelutason toteutumista on valvottu seuraamalla pelastuslaitoksen toimintavalmiusaikojan toteutumista ja henkilövahvuuden riittävyyttä kiireellistä apua vaativissa hälytystehtävissä.

Aluehallintovirasto on kutsunut pelastuslaitoksen mukaan kaikkiin yhteistoimintahankkeisiinsa.

2.10 Kansainvälinen toiminta

Lapin kansainvälisen toiminnan strategia ja toimenpidesuunnitelmaa valmistuu vuoden 2011 kuluessa Lapin ELY-keskuksen, Lapin liiton ja aluehallintoviraston yhteistyönä. Aluehallintoviraston ylijohtaja osallistuu pohjoismaiseen yhteistyöhön yhdessä Norjan ja Ruotsin aluehallintojen edustajien kanssa.

Opetustoimi järjesti opetushenkilöstön kansainvälistymistä edistäviä Comenius- ja NordPlus Junior -ohjelmista kaksi alueellista tiedotustilaisuutta. Lisäksi opetustoimen edustajat osallistuivat neljän Euroopan Unionin kansainvälisen opetustoimen vierailun toteuttamiseen asiantuntijoina. Yhteistyössä Lapin ELY-keskuksen kanssa järjestettiin yksi sivistystoimen lähialueyhteistyöhön liittyvä seminaari opetus- ja kulttuuriministeriön erillismäärärahalla ja Murmanskin opetus- ja tiedeministeriön kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Norjan Finnmarkin kanssa käytiin neuvottelu yhteistyön mahdollisuuksista aluehallintouudistuksen jälkeen ja sovittiin jatkotoimenpiteistä.

Pelastustoimen ja varautumisen vastuualue on osallistunut kansainväliseen yhteistoimintaan Venäjän, Ruotsin ja Norjan kanssa. Yhteistyöfoorumina tässä on ollut Intermin Joint Committee in Rescue Cooperation työryhmä ja Barents Rescue 2011 Exercise suunnitteluryhmä.

2.11 Asiakaslähtöisyys ja palvelukanavat

Etä-Suomen aluehallintovirasto ohjaa ja koordinoi tavoitteen toteuttamista. Virastojen asiakaspalaute-yhdyshenkilöt jatkoivat syksyllä 2010 aloitettua yhtenäisen asiakaspalautejärjestelmän suunnittelua. Työtä jatketaan syksyllä asiakassegmentoinnin ja palvelukanavien sekä yhteisen asiakaskyselymallin muodostamisella.

2.12 Sähköinen asiointi

Sähköisten palvelujen kehittämistä ohjaa ja koordinoi Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Kehittämistyössä edetään vuoden 2010 suunnitelman pohjalta. Aluehallintovirastojen yhteinen työryhmä ei ole kokoontunut vuonna 2011.

2.13 Prosessit

Prosessityössä edetään Etelä-Suomen aluehallintoviraston koordinoinnin mukaisesti. Lapin aluehallintoviraston henkilöstöä on osallistunut syksyllä 2010 alkaneeseen valtakunnalliseen prosessien kehittämiskoulutukseen. Kehittämisyksikön henkilöstömuutokset ovat viivästyttäneet prosessityön etenemistä. Kanteluhanke eteni aikataulun mukaan, tietohallintoyksikkö osallistui hankkeeseen ohjausryhmän jäsenyyden kautta ja viraston oikeusturvayksiköstä juristi osallistui hankkeen kantelujen käsittelyprosessin kehittämiseen.

2.14 Sisäinen valvonta

Sisäisistä ohjeista päivitettiin omaisuuden hallinnan, matkustusohjeen ja Eurocard-maksuaikakorttien ohjeet sekä tehtiin ICT-laitteiden hankintoja koskeva ohje. Ohjeissa kiinnitettiin erityistä huomiota vastuuden määrittelyyn. Hallintopalvelujen vastuuyksikön työjärjestys uusittiin tehtävä- ja sijaisuusjärjestelyjen vuoksi.

Viraston omaa sisäistä valvontaa toteutettiin selvittämällä virka-autojen käyttöä siten, että ajopäivämerkintöjen lisäksi tarkastettiin autojen käyttökertoja ja kustannuksia koko viraston olemassaolon ajalta. Selvityksen tuloksena luovuttiin yhdestä virka-autosta. Virasto irtisanoi lounasruokapaikkasopimukset päättämään 31.3.2011 ja virastossa otettiin käyttöön lounassetelit 1.4.2011 lukien. Sisäinen ohje asiasta annettiin helmikuussa 2011.

Virastolle asetettiin tietoturvaryhmä ja tietoturvavastaava. Tietoturva-auditointi tehtiin tammikuussa. Tarkastus tehtiin tietoturvan tasovaatimusten mukaisesti perustason vaatimuksia vastaavaksi. Katselmoinneissa todettiin, ettei virasto täytä kaikilta osin hallinnollisen tietoturvan perustason edellyttämiä vaatimuksia. Vakavia tietoturvapoikkeamia ei auditoinnissa todettu. Aluehallintovirastojen tietoturvatyötä koordinoi tietohallintoyksikkö.

Sisäisen tarkastuksen yksikön vuonna 2010 toteamat puutteellisuudet käyttöoikeuksien rajauksissa korjattiin vuoden 2011 alussa. Taloussääntöä täydentäviä ohjeita tarkistetaan syksyllä sisäisen tarkastuksen yksikön suositusten mukaisesti. Tehdyn palvelusopimuksen mukaan Lounais-Suomen aluehallintovirasto vastaa sisäisestä tarkastuksesta.

2.15 Viestintä

Etelä-Suomen aluehallintovirasto koordinoi valtakunnallisten periaatteiden toteutumista sekä kehittää aluehallintovirastoille yhteisiä viestinnän menetelmiä ja toimintatapoja.

Viestintä on tukenut aluehallintoviraston tavoitteiden toteutumista ja luonut osaltaan viraston julkikuvaa tiedottamalla aktiivisesti viraston toiminnasta ja palveluista yhdessä vastuualueiden kanssa. Viestintä tekee tiivistä yhteistyötä Lapin ELY-keskuksen kanssa.

Aluehallintovirastojen yhteisen viestinnän kehittämistä varten perustettu aluehallintovirastojen viestintäpäälliköiden ja kehittämissyksikön viestintävastaavan muodostama ryhmä on toiminut aktiivisesti. Aluehallintovirastojen yhteinen viestintästrategia valmistuu syksyllä. Viestinnän kehittämissyhmä on koonnut myös aluehallintoviraston sosiaalisen median ohjeistuksen.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston viestintäyksikkö luovutti kehittämissyksikön käyttöön yhden henkilötyövuoden työpanoksen viestinnän valtakunnallisia kehittämistehtäviä varten.

2.16 Aluehallintovirastojen tietohallintoyksikkö

Aluehallintovirastojen tietohallintoyksikön tehtävänä on koordinoita, määritellä ja hankkia aluehallintovirastojen tarvitsemat tietohallintopalvelut sekä varmistaa palvelusopimusten mukainen laatu. Strategisiin tavoitteisiin liittyen yksikön toiminta saatiin suunnitelmien mukaan käyntiin vuonna 2010. Organisointiin liittyen asian- ja asiakirjahallinnon erikoissuunnittelijan virantäyttö estyi vuoden 2010 aikana ja uuden virantäyttöluvan myötä se saadaan päätökseen syyskuussa 2011. Vuonna 2011 yksikön toiminnan kehittämisessä pääpaino on ollut tilaajan rooliin kuuluvien toimintamallien ja niihin liittyvien osaamisten vahvistamiseen. Toimintakyvyn osalta kehittämisen painopiste on kohdistunut kokonaisarkkitehtuurin suunnitteluun ja hankehallintaan tehostamiseen ja niihin liittyvien osaamisten kehittämiseen.

Tietohallinnon toiminnan ohjausrakenteet käynnistettiin vuoden 2010 aikana ja vuoden 2011 aikana ohjauskäytännöt ovat toimineet vakiintuneen toimintamallin mukaisesti.

Vuoden 2011 toimintasuunnitelmaan liittyvien tavoitteiden osalta toiminta on keskittynyt pääasiassa valtion yhteisten palvelujen kuten VALDA, valtion yhteinen tietoliikenneverkko ja siihen liittyvän AHTI-työasemapalveluiden käytönnoton valmisteluun. Asian ja asiakirjahallintoon liittyvän VALDA-ratkaisun osalta tavoitteena oli käyttöönottaa versio 1.1 alkusyksystä 2011. Käyttöönoton ajankohta on siirretty vuoden vaihteeseen tavoitteena version vaihdoksen lisäksi siirtää kuusi erillistä virastokohtaista VALDA-ympäristöä yhteen ja samalla yhdenmukaistaa virastojen käyttötavat asianhallinnan osalta.

Valtion yhteisen tietoliikenne- ja työasemaprojektin osalta pilottivaihe saatiin päätökseen ja suunnitelmien mukaan AVIen siirtyminen uuteen tietoliikenne- ja työasemaverkkoon on valmis marraskuun loppuun mennessä. Yhteiseen viestintäratkaisuun liittyvän videoneuvottelupalvelun käyttöönotto saadaan päätökseen syyskuussa ESAVIN saatua tilatut videoratkaisut käyttöön. Yhteisen viestintäratkaisun käyttö laajennetaan suunnitelmien mukaan vuoden 2012 alkupuolella yhteisen verkkoneuvottelu- ja pikaviestintäpalvelujen käyttöönotolla.

Palvelujen sähköistämiseen liittyvä AVIen ja ELYjen yhteinen SPA-hanke (Sähköisten palvelujen ja asiointin hanke) on edennyt suunnitelmien mukaan. SPA-hankkeen lisäksi tietohallinto on käynnistänyt toimenpiteet yhdessä AVIen kehittämissyksikön ja viestinnän kanssa tavoitteena määrätietoinen internet- ja intrapalvelujen laadun ja sisällön hallinta sekä kehittämisen koordinointi. Alkuvaiheessa on toteutettu keskeisimmät käytettävyyden- ja sisältökorjaukset olemassa oleviin sähköisiin julkaisuihin.

Tietoturvallisuuden hallintajärjestelmä

Tietoturva-auditoinnit suoritettiin tammikuussa 2011 aluehallintovirastoissa itsearviointina ja ulkopuolisen tahon katselmointitilaisuuksin. Hallinnollisen tietoturvan osalta vastaajina olivat virastojen hallintojohdon edustajat, tietoturvavastaavat ja tietohallinnon asiakaspäälliköt. IT-katselmuksen vastaajina olivat AVIen tietohallinnon henkilöt. Tarkastus tehtiin tietoturvan tasovaatimusten mukaisesti perustason vaatimuksia vastaavaksi. Katselmoinneissa todettiin odotetusti, etteivät virastot täytä kaikilta osin hallinnollisen tietoturvan perustason edellyttämiä vaatimuksia. Vakavia tietoturvapoikkeamia ei auditoinnissa todettu.

Aluehallintovirastojen tietoturvallisuuden hallintaan ja kehittämiseen liittyvä organisointi on saatu pääosin valmiiksi perustuen virastokohtaisiin tietoturvaryhmiin ja tietoturva vastaavien nimityksiin. Tietoturvahallinnan koordinoimista varten on asetettu aluehallintovirastojen tietoturvallisuuden yhteistyöryhmä, jonka tavoitteena on luoda yhteiset linjaukset aluehallintovirastojen tietoturvatyölle. Työryhmässä on edustus myös maistraattien ohjaus- ja kehittämissyksiköstä sekä maistraateista.

Työryhmän pääasiallisina tehtävinä on huolehtia siitä, että aluehallintovirastot saavuttavat tietoturvasojen perustason ja korotetun tason annetuissa aikatauluissa. Työryhmän tehtävänä on myös tietoturvallisuuden hallintajärjestelmän suunnittelu, toteuttaminen ja ylläpito aluehallintovirastoille. Tämän lisäksi on aiemmin asetettu AVIen ja ELYjen yhteinen tietoturvallisuusryhmä, jossa on edustus myös AHTIsta ja TEM:stä.

Tietoturvallisuuden hallintajärjestelmän rakentaminen on pitkä ja monivaiheinen prosessi. Aluehallintovirastojen tietoturvallisuuden yhteistyöryhmässä on mahdollisuus jakaa tehtäviä virastojen tietoturvaryhmille. Pääpaino työssä on oltava asetuksessa määrätyn tietoturvasojen perustason saavuttamisessa. Perustason saavuttaminen toteuttaa tietoturvallisuuden hallintajärjestelmän suunnittelua ja rakentamista.

Aluehallintoviraston varautumissuunnitelmiin liittyvien tietohallintopalvelujen tarpeiden osalla on todettu epäselvyyksiä. Tilanteen korjaamiseksi on sovittu aluehallinnon tietohallinnon johtoryhmän toimesta tarve käynnistää toimenpiteet yhdessä sisäasianministeriön pelastusosaston, VM:n, TEM:n sekä aluehallinnon tietohallintojen, palveluyksikön ja substanssiedustajien kanssa syksyllä 2011. Toimenpiteet aloitetaan tietohallintopalvelutarpeiden ja tasojen määrittämisellä ja sen pohjalta jatketaan tietohallinnon koordinoimana varsinaisten palvelujen toteuttamiseen ja testaamiseen.

Aluehallintovirastojen käyttämien tietohallintopalvelujen laatu vuonna 2011 on pääosin täyttänyt nykyisten palvelusopimusten mukaiset kriteerit. Vuoden alussa esiintyneisiin tietoliikenne ongelmiin haettiin ratkaisua yhdessä palvelutuottajan kanssa saaden merkittäviä parannuksia aikaan. Palvelujen laadun varmistamisen ja edelleen kehittämisen alueella selkeämmät palvelutasomääritykset sekä niihin perustuva palvelutasomittaus nähdään keskeisenä ratkaisuna. Tähän pyritään loppuvuodesta käynnistyvässä palvelusopimusten uudistamishankkeessa.

Tiedonhallinnan strategia ja sen toteuttamissuunnitelma

Tiedonhallinnan strategia ja sen toteutussuunnitelma osalta tietohallinto pyrkii mahdollisimman konkreettiseen toteutukseen. Uuden hallitusohjelman sekä aluehallintovirastojen strategia-asiakirjojen tavoitteisiin perustuen strategiatyön keskeisimpänä visiona on aluehallintovirastojen tietojohdamisen tason kehittäminen.

Hallitusohjelman ja aluehallintovirastojen strategia asiakirjojen tuomien tavoitteiden kanssa keskeisenä ohjaavana tekijänä toimii käynnistysvaiheessa oleva johdon tietojärjestelmän kehittämishanke.

2.17 Muut erikoistumistehtävät

Poronlihan tarkastus ja siihen liittyvä valvonta

Porojen teurastus tapahtuu pääosaltaan vasta loka-joulukuussa, joten siihen kohdistuvasta valvonnasta on 30.6.2011 mennessä toteutettu vain vähäinen määrä.

Poronhoitoon liittyvät tehtävät

Virasto jatkoi oma-aloitteista valvontaa poronhoitolain noudattamisen ja erityisesti suurimpien sallittujen poromäärien valvonnan osalta.

Saamenkielisen opetuksen kehittäminen

Saamelaisalueen kunnille (Inari, Utsjoki, Enontekiö ja Sodankylä) myönnettiin valtionavustusta saamenkieliseen opetukseen ja saamen kielen opetukseen 1735 000 euroa. Osana Lapin aluehallintoviraston saamenkielisten palvelujen erikoistumistehtävää opetustoimen edustajat osallistuivat Saamelaiskäräjien, saamelaisalueen kuntien ja valtion opetusviranomaisten kouluasioiden yhteistyöelimen toimintaan puheenjohtajana ja asiantuntijana. Aluehallintovirasto edisti valtakunnallisten koulutuspoliittisten tavoitteiden toteutumista järjestämällä yhden saamenkielisille opettajille suunnatun koulutustilaisuuden. Lisäksi sidosryhmille annettiin saamelaisopetusta koskevaa informaatio-ohjausta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 24.9.2010 saamen kielen elvyttämishojelman laatimisen työryhmän, johon Lapin aluehallintoviraston opetustoimen ylitarkastaja osallistuu jäsenenä. Työryhmä piti kolme kokousta keväällä 2011. Yhteistyössä Saamelaiskäräjien, opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen kanssa järjestettiin saamelaisopetusta ja kielen elvyttämistä koskeva seminaari Norjan Kautokeinosssa.

2.18 Johtamisen ja henkilöstön kehittäminen

Yhtenäinen toimintakulttuuri ja työyhteisötaidot ovat olleet korostetusti esillä Lapin aluehallintoviraston henkilöstökoulutuksessa ja työhyvinvointityössä. Aluehallintovirastojen yhteinen Kaiku-hanke vuodelle 2011 korostaa henkilöstön työyhteisötaitojen kehittämistä ja oman itsetuntemuksen parantamista. Kaiku-hankkeessa on kolme lähipäivää, jotka on tarkoitettu koko henkilöstölle. Koko henkilöstölle järjestettiin koulutusta hallintolaista ja ajankäytön hallinnasta ja virkamiehet ovat osallistuneet eri alojen substanssikoulutuksiin. Viranomaisvalvonnan ja ohjauksen erityspätevyyskoulutukseen (VIVA-koulutus) osallistui kaksi virkamiestä ja JET - Johtamisen erikoisammattitutkinto koulutukseen neljä virkamiestä. Virasto on osallistunut Itä-Suomen aluehallintoviraston koordinoimaan henkilöstökoulutusverkoston toimintaan.

Viraston työhyvinvointi- ja virkistystyöryhmän tehtävänä on mm. seurata ja kehittää viraston henkilöstön työhyvinvointia edistävää toimintaa, valmistella ja tehdä ehdotuksia henkilöstön työhyvinvointiin liittyvissä asioissa, koordinoita ja toteuttaa virastossa vireillä olevia henkilöstön hyvinvointiin liittyviä hankkeita ja

toimenpiteitä. Lapin aluehallintoviraston työhyvinvointisuunnitelma 2011 valmistui maaliskuussa. Lisäksi työryhmä vastaa aluehallintoviraston henkilöstön virkistystoiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta. Työryhmä on toiminut aktiivisesti.

Lapin aluehallintoviraston henkilöstösuunnitelma vuosille 2011–2015 valmistui helmikuussa. Henkilöstösuunnitelmaa päivitettiin toukokuussa valtiovarainministeriön päivityspyynnön ja alustavien vuosien 2012–2015 tuottavuusvähennystavoitteiden ilmoittamisen jälkeen. Henkilöstösuunnitelmassa on mm. määritelty viraston osaamisen kehittämisen painopisteet ja tavoitteet.

2.19 Yhteistyö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Lapin liiton kanssa

Lapin aluehallintoviraston toimialue on yhtenäinen maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) kanssa, mikä mahdollistaa hyvät yhteistyösuhteet. Yhteistyötä tehdään sekä substanssiasioissa että maakunnan strategiseen suunnitteluun liittyvissä asioissa. Lapin yhteistä kansainvälisen toiminnan strategiaa on valmisteltu yhteistyössä muiden maakunnan toimijoiden kanssa. Lapin AVIn ja Lapin ELY-keskuksen sekä maakuntaliiton ylin johto kokoontuu säännöllisesti. Virastojen johtoryhmät tapasivat huhtikuussa pidetyssä kokouksessa. Lisäksi maakunnan yhteistä toimintaympäristöanalyysia sekä kehittämisen painopisteitä ja tavoitteita valmisteltiin huhtikuussa ja elokuussa järjestetyissä tilaisuuksissa.

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastualueen aluetason yhteistyörakenteet muodostuvat MYR:n sihteeristön jäsenyyden ja varajäsenyyden sekä Pohjois-Suomen Kaste-hankkeen (PaKaste) neuvottelukunnan ja ohjausryhmän jäsenyyden kautta. Vastualueen edustajat ovat mukana Lapin liiton eri työryhmissä. ELY-keskuksen kanssa on tehty virastojen strategisten tulossopimusten mukaisesti yhteistyötä peruspalvelujen arvioinnissa. Vapaamuotoista yhteistyötä on tehty EU-rakennerahastoasioissa, minkä lisäksi aluehallintovirasto osallistuu maaseudun kehittämistyöryhmän työskentelyyn. Sivistystoimi on tehnyt virastojen strategisten tulossopimusten ja opetus- ja kulttuuriministeriön määräyskirjeiden mukaista yhteistyötä opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen ja lähialueyhteistyön järjestämisessä.

Pelastustoimi ja varautumisen vastualue on toiminut yhteistyössä ELY-keskuksen ja maakunnan liiton kanssa varautumiseen ja valmiussuunnitteluun liittyvissä asioissa. Yhteistyöfoorumina on toiminut Lapin alueellinen valmiustoimikunta. Sisäisen turvallisuuden ohjelmaan osallistuvat myös edellä mainitut tahot ja Lapissa toimii aktiivisesti laaja sisäisen turvallisuuden sihteeristö.

2.20 Suoritteet ja arvio palvelutavoitteiden toteutumisesta

Ratkaistujen kantelujen keskimääräiset käsittelyajat ovat jonkin verran lyhyempiä kuin asetetut käsittelyaika-tavoitteet, joten tavoitteet ovat tältä osin toteutuneet. Myös alkoholilupien ja kiinteistön- ja vuokrahuoneistojen välittäjien rekisteröintipäätösten käsittelyajat ovat alittaneet tavoiteajat. Opetustoimen järjestämiin täydennys-koulutus tilaisuuksiin osallistujia on ollut yli vuositavoitteesta. Suoritteita ja palvelutavoitteiden toteuma 30.6.2011 julkaistaan Netrassa.

3 Tuottavuustavoitteiden toteutuminen ja henkilötyövuositiedot

Lapin aluehallintoviraston kokonaishenkilöstömäärä 1.1.2011 oli 58, josta projektirahoituksella palkattuja oli kolme. Lisäksi aluehallintovirastojen tietohallintoyksikössä oli avoinna erikoissuunnittelijan virka. Osa-aikaeläkkeellä on kaksi virkamiestä. Kolme virkamiestä on jäänyt eläkkeelle alkuvuoden aikana. Vapautuneista viroista kaksi (tietohallintopäällikkö ja tarkastaja) on lakkautettu. Ylitarkastajan virka kilpailun edistämiseen ja valvontaan on täytetty 1.4.2011 lukien.

Aluehallintoviraston toimintamomentilta palkattujen kokonaismäärä oli heinäkuun lopussa 52 ja projektirahoituksella palkattuja oli kolme eli viraston kokonaishenkilöstömäärä oli 55. Avoinna oli edelleen erikoissuunnittelijan virka aluehallintovirastojen tietohallintoyksikössä sekä ylitarkastajan virka peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueella. Ylitarkastajan virka täytetään 1.9. lukien ja erikoissuunnittelijan virka alkusyksyllä 2011.

Lapin aluehallintovirastolle on asetettu vuodelle 2011 kahden henkilötyövuoden tuottavuusvähennystavoite, joka on toteutunut.

TAULUKKO 1: Henkilömäärä ja -työvuodet vastualueittain

	JOHTO	PEOL*	PEL	HAL	TIETOHAL*	YHTEENSÄ	MUUT MOM.
Henkilömäärä							
1.1.2011	1	26	3	10	15 (1)	55 (1)	3
31.7.2011	1	24 (1)	3	10	14 (1)	52 (2)	3
Muutos	0	-2	0	0	-1	-3	0
Henkilötyövuosi							
1.1.2011	1	25,8	3	11,1	14,6 (1)	55,5 (1)	3,8
2011 arvio	1	25	3	10	14	53	2,4
Asetettu tavoite						-2	0
Muutos, arvio	0	-0,8	0	-1,1	-0,9	-2,8	-1,4

* suluissa avoinna olleet virat

4 Määrärahatilanne 31.7.2011 ja vuosiarvio

Aluehallintoviraston toimintamomentti 28.40.01

Aluehallintoviraston toimintamomentin rahoitus muodostuu valtiovarainministeriön myöntämästä määrärahasta, julkisoikeudellisista ja liikeloudellisista tuotoista sekä edelliseltä vuodelta siirtyvästä määrärahasta. Valtiovarainministeriön myöntämä määräraha oli yhteensä 5 237 000 euroa, josta tietohallintoyksikön toimintamäärärahaa oli 1 428 000 euroa. Vuodelta 2010 tietohallintoyksiköltä siirtyi hankintamäärärahaa 731 861 euroa ja viraston muun toiminnan ylijäämä oli 51 041 euroa. Yhteensä käytettävissä on noin 6 020 000 euroa.

Julkisoikeudellisia tuottoja saatiin 31.7.2011 mennessä 247 000 euroa (58,2 %). Tuotoista sosiaali- ja terveyshallinnon tuotot olivat 82 prosenttia ja poronlihatarkastuksen 18 prosenttia. Poronlihatarkastuksen tuotoista kuten menoistakin suurin osa tulee vuoden lopulla. Muita julkisoikeudellisia tuloja on saatu etupainotteisesti, toteuma oli 78 prosenttia.

Muita tuottoja saatiin 210 000 euroa ja niistä 84 prosenttia muodostivat johtokeskuksesta ja toimistokiinteistöstä saadut vuokratuotot. Lisäksi muihin tuottoihin on kirjautunut 150 000 euroa IT-palvelujen kustannusten korvauksia valtiovarainministeriöltä tietohallintoyksikön VALDA-hankintaan.

Toimintamomentilta maksetut menot 31.7.2011 olivat noin 4 293 000 euroa. Palkkojen osuus kokonaismenoista oli 46 prosenttia. Lomarahojen vaihdosta vapaaksi säästyivät hieman edellisvuotta vähemmän, mutta säästö oli kuitenkin 37 000 euroa. Maksettuja palkkioita oli 10 600 edellisvuotta enemmän, muiden henkilöstömenojen säästö oli yhteensä 48 500 euroa.

Kiinteistöjen nettomenot olivat yhteensä 300 400 euroa. Toimistorakennuksien menot alenivat 58 800 euroa, mutta saadut vuokratuotot myös alenivat. Kiinteistömenoissa kokonaissäästöä saatiin 18 000 euroa, mikä johtui alentuneista sähkö-, siivous- ja vartiointipalvelujen menoista. Johtokeskuksen nettokustannus oli alkuvuonna 66 700 euroa.

Tietohallintoyksikön toimintamenot olivat heinäkuun loppuun mennessä 1 571 000 euroa, käyttöprosentti oli 70,1 %, vastaavaan aikaan edellisvuonna menot olivat vain 202 800 euroa. Yksikön taloudella on merkittävä vaikutus koko viraston toimintaa ja kokonaismenojen kasvuun. Muiden vastualueiden käyttömenot olivat yhteensä 118 000 euroa ja yhteiset kustannukset (jakamaton) olivat 633 000 euroa.

Virkamatkustamisen sijaan suosittiin etäkokousratkaisujen käyttöä, mutta matkamenot kokonaisuudessaan nousivat 16 000 eurolla. Nousua tapahtui tietohallintoyksikön menoissa ja poronlihatarkastuksen kilometrikorvauksissa, viraston muut matkamenot vähenivät 6,6 prosentilla. Virkamatkajien menot olivat yhteensä 113 000 euroa ja käyttöprosentti oli 45,4. Ulkomaanmatkajien menot olivat alle 2 000 euroa. Henkilöstön matkapäiviä oli yhteensä 573 päivää, kun niitä oli ollut edellisvuonna vastaavaan aikaan 560. Etäneuvottelujen suosiminen nostatti alkuvuonna puhelinkustannuksia erityisesti tietohallintoyksikössä, mutta uuden videoneuvottelutekniikan myötä kustannukset normalisoituvat loppuvuonna.

Edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna viraston menot kasvoivat 1 286 000 euroa ja tuottoja oli 171 000 edellisvuotta enemmän. Määrärahan käyttö ilman tietohallintoyksikköä oli kuitenkin 81 000 edellisvuotta vähemmän, josta menosäästö oli 59 000 euroa ja tulojen lisäys 21 000 euroa ks. taulukko 2.

Viraston sisäinen budjetti on alijäämäinen ja sitä on tarkistettu viimeksi heinäkuussa tietohallintoyksikön osalta. Vuosiarvion mukaan tietohallintoyksikön alijäämä olisi 117 000 euroa ja viraston muun toiminnan 144 000 euroa. Budjettia tarkistetaan taloustilanteen mukaan syksyn aikana. Toimintamomentin menot ja tuotot vastuualueittain ja arvio vuodesta 2011 esitetään taulukoissa 3 ja 4.

TAULUKKO 2: Talouden vertailu tammi-heinäkuu 2010–2011

YHTEENSÄ	2010 toteuma	2011 budjetti	31.7.2010	31.7.2011	Muutos	Muutos pl. tietohallinto
HTV	55,5	53,0				
Investoinnit 125-127	0	0	0	0	0	0
TOIMINNAN KULUT						
Koneet ja kal. 4000	4 982	100 000	3 061	4 326	1 265	-1 081
Aineet ja tar. 4001-4009	76 560	94 750	47 337	41 916	-5 420	-6 716
Palkat 41 (-4102)	3 450 574	3 391 482	2 003 085	1 971 452	-31 633	-9 410
Vuokrat 42	838 191	888 100	498 664	485 171	-13 493	-45 257
Palvelut 43	432 886	1 867 094	261 047	1 246 649	985 602	989
Matkakulut 450	213 674	248 500	96 649	112 926	16 278	1 104
Muut kulut 451-	110 174	439 192	96 740	430 846	334 106	842
Toimintamenot yhteensä	1 676 468	3 637 636	1 003 498	2 321 835	1 318 337	-50 117
Yhteensä	5 127 042	7 029 118	3 006 583	4 293 286	1 286 704	-59 528
TOIMINNAN TUOTOT						
Liiketaloudel.300 ja 302	8 604	7 800	4 836	1 868	-2 968	-2 968
Julkisoik. 301 ja 303	417 020	425 000	213 438	247 309	33 872	33 872
Muut tuotot 310-399	370 420	351 200	219 351	360 055	140 703	-9 297
Yhteensä	796 044	784 000	437 625	609 231	171 607	21 607
MÄÄRÄRAHAN KÄYTTÖ	4 330 998	6 245 118	2 568 958	3 684 055	1 115 097	-81 135

TAULUKKO 3: Talous vastualueittain 31.7.2011

	JOHTO			PERUSPALVELUT, OIKEUSTURVA JA LUVAT			PELASTUSTOIMI JA VARAUTUMINEN			HALLINTOPALVELUT			TIETOHALLINTOYKSIKKÖ			JAKAMATON			YHTEENSÄ		
	Budjetti	Käyttö	%	Budjetti	Käyttö	%	Budjetti	Käyttö	%	Budjetti	Käyttö	%	Budjetti	Käyttö	%	Budjetti	Käyttö	%	Budjetti	Käyttö	%
HTV	1,0		0,0	25,3		0,0	3,0		0,0	10,0		0,0	13,7		0,0	0,0			53,0		0,0
Investoinnit 125-127	0	0		0	0		0	0		0	0		0	0		0	0		0	0	
TOIMINNAN KULUT																					
Koneet ja kal. 4000	0			1 500	1 034	68,9	0			0	107		98 000	3 185	3,2	500		0,0	100 000	4 326	4,3
Aineet ja tar. 4001-4009	5 500	3 223	58,6	7 000	6 332	90,5	2 100	1 174	55,9	1 000	173	17,3	5 000	1 643	32,9	74 150	29 372	39,6	94 750	41 916	44,2
Palkat 41 (-4102)	127 995	77 156	60,3	1 751 292	994 467	56,8	193 738	116 108	59,9	506 897	305 341	60,2	809 559	477 609	59,0	2 000	770	38,5	3 391 482	1 971 452	58,1
Vuokrat 42	600	1 547	257,8	5 000	3 566	71,3	1 300	758	58,3	200	50	25,0	118 600	35 713	30,1	762 400	443 538	58,2	888 100	485 171	54,6
Palvelut 43	10 000	4 529	45,3	35 000	12 975	37,1	18 181	12 810	70,5	6 500	2 947	45,3	1 503 713	1 058 023	70,4	293 700	155 365	52,9	1 867 094	1 246 649	66,8
Matkakulut 450	17 000	5 991	35,2	100 000	36 949	36,9	21 000	13 138	62,6	29 000	10 260	35,4	80 000	45 791	57,2	1 500	797	53,1	248 500	112 926	45,4
Muut kulut 451-	300	20	6,8	500	199	39,8	200	202	101,0	300	4	1,3	435 392	426 938	98,1	2 500	3 483	139,3	439 192	430 846	98,1
Toimintameno yhteensä	33 400	15 311	45,8	149 000	61 055	41,0	42 781	28 082	65,6	37 000	13 541	36,6	2 240 705	1 571 292	70,1	1 134 750	632 555	55,7	3 637 636	2 321 835	63,8
Yhteensä	161 395	92 467	57,3	1 900 292	1 055 522	55,5	236 519	144 190	61,0	543 897	318 882	58,6	3 050 264	2 048 901	67,2	1 136 750	633 325	55,7	7 029 118	4 293 286	61,1
TOIMINNAN TUOTOT																					
Nettoutuettavat																					
Liiketaloudel.300 ja 302				800	0	0,0										7 000	1 868	26,7	7 800	1 868	23,9
Julkisoik. 301 ja 303				425 000	237 286	55,8											10 023		425 000	247 309	58,2
Muut tuotot 310-399	4 500	3 675	81,7	2 500	-836	-33,5		361			428		150 000		344 200	206 427	60,0	351 200	360 055	102,5	
Yhteensä	4 500	3 675	81,7	428 300	236 450	55,2		361			428		150 000		351 200	218 318	62,2	784 000	609 231	77,7	
Ei nettobudjetoitu																					
Julkisoik. 301 ja 303																					
MÄÄRÄRAHAN KÄYTTÖ	156 895	88 792	56,6	1 471 992	819 072	55,6	236 519	143 829	60,8	543 897	318 454	58,6	3 050 264	1 898 901	62,3	785 550	415 007	52,8	6 245 118	3 684 055	59,0
Jäljellä		68 103			652 920			92 690			225 443			1 151 363			370 543			2 561 063	
Vuosi 2010																					
Määrärahan käyttö 7/12	191 474	79 600	34,8	1 433 943	823 976	50,6	235 868	135 678	49,6	591 474	356 368	53,0	1 911 625	702 670	31,5	820 300	470 666	46,7	5 184 683	2 568 958	42,5
Muutos	-34 579	9 192	21,8	38 048	-4 904	5,1	651	8 151	11,2	-47 577	-37 914	5,6	1 138 639	1 196 231	30,7	-34 750	-55 659	6,1	1 060 435	1 115 097	16,5

TAULUKKO 4: Vuosiarvio 2011

	SISÄINEN BUDJETTI TIETOHALLINTO	SISÄINEN BUDJETTI MUU VIRASTO	SISÄINEN BUDJETTI yhteensä	TIETOHALLINTO toteuma-arvio 14.7.	MUU VIRASTO toteuma-arvio	YHTEENSÄ toteuma-arvio	
HTV	13,7	39,3	53,0				
VASTAAVAA							
Investoinnit 125-127	0	0	0	0	0	0	
TOIMINNAN KULUT							
Koneet ja kal. 4000	98 000	2 000	100 000	2 000	2 000	4 000	
Aineet ja tar. 4001-4009	5 000	89 750	94 750	3 000	89 750	92 750	
Palkat 41 (-4102)	809 559	2 581 923	3 391 482	809 559	2 581 923	3 391 482	
Vuokrat 42	118 600	769 500	888 100	84 600	769 500	854 100	
Palvelut 43	1 503 713	363 381	1 867 094	1 672 702	363 381	2 036 083	
Matkakulut 450	80 000	168 500	248 500	80 000	168 500	248 500	
Muut kulut 451-	435 392	3 800	439 192	434 792	3 800	438 592	
Toimintamenot yhteensä	2 240 705	1 396 931	3 637 636	2 277 094	1 396 931	3 674 025	
Yhteensä	3 050 264	3 978 854	7 029 118	3 086 653	3 978 854	7 065 507	
Nettoutettavat							
Liiketaloudel.300 ja 302	0	7 800	7 800	0	7 800	7 800	
Julkisoik. 301 ja 303	0	425 000	425 000	0	425 000	425 000	
Muut tuotot 310-399	0	351 200	351 200	0	351 200	351 200	
Yhteensä	0	784 000	784 000	0	784 000	784 000	
Ei nettobudjetoitu							
Julkisoik. 301 ja 303	0	0	0				
NETTOMENOT	3 050 264	3 194 854	6 245 118	3 086 653	3 194 854	6 281 507	
RAHOITUS							
VM:n toimintamääräraha	2 237 559	2 999 441	5 237 000	2 237 559	2 999 441	5 237 000	
Sirtynyt määräraha	731 861	51 041	782 902	731 861	51 041	782 902	
KÄYTETTÄVISSÄ	2 969 420	3 050 482	6 019 902	2 969 420	3 050 482	6 019 902	
YLLJÄÄMÄ	-80 844	-144 372,2	-225 216	-117 233	-144 372	-261 605,1	